

liandæ misericordiæ refero. Adsequentur, florente te, Cæsar, quos desideris honores. interim Q. Hortensii pronepotes, diui Augusti alumnos ab inopia defende. Inclinatione senatus^a incitamentum Tyberio fuit, ^b quò promptius aduersaretur, his fermè verbis vsus: Si quantum pauperum est, venire huc, & liberis suis petere pecunias cœperint, singuli nunquam exatiabuntur, Respublica deficiet. Nec sanè ideo à maioribus^c concessum est egredi aliquando relationem, & quod in cõmune conducatur loco sententiæ proferre, vt ^d priuata, negotia & res familiares nostras hîc augeamus, cum inuidia senatus & principum, siue indulserint largitionem, siue abnuerint. Non enim^e preces sunt istuc, sed flagitatio intempestiua quidem, & improuisa: cum aliis de rebus conuenerint patres, consurgere, & ^f numero, atque ætate liberum suorum^g vrgere modestiam senatus, eandem vim in me transmittere, ac, velut ^h perfringere ærarium; quod si ⁱ ambitione exhauserimus, per scelera supplendum erit. Dedit tibi Hortale diuus Augustus pecuniam, ^k sed non^l compellatus, ^m nec ea lege vt semper daretur. ⁿ Languescet alioqui

OBSERVATIONES.

a Tanta est in quibusdam prauitas, vt ijs, qui ipsorum opem implorant, hoc promptius aduersentur, quò maiorem ceterorum inclinationem in eam rem, qua de agitur, vident.

b A principe, si quid tanquam ipsius vnus munus petitur, facilius impetratur, quam si illud beneficium non ipsius solum, sed & aliorum videri possit. Sic Tiberius cum videret fore, vt Hortalus nõ tam sibi, quam senatui acceptum relaturus esset, si quid ei benignè fieret, huic petitioni aduersatus est; nempe, vt intelligeret omnes (id quod ipse scribi volebat) suã vnus auctoritatem pluris esse, quam vnuerse senatus. Hinc colligi & illud potest, quod sæpius adnotauimus, sæpius que inculcandum videtur, vt, siue de publicis rebus, siue de priuatis agatur, in his ita princeps vergetur, vt semper omnia ad vnus se eribat. Adnotent & illud priuati, vt, si quid à principe consequi student, id ita petant, vt vnus ipsius, neque cuiusquam alius beneficium videri possit.

c More maiorum licebat aliquando egredi relationem in senatu, i. ijs de rebus, loco sententiæ Verba facere, de quibus non erat relatum ad senatum; si modò eæ erant, quæ in commune conducerent.

d Senatores, ijque omnes, quibus publica munia mandantur, sciant se non ideo eum locum obtinere, vt priuata negotia, & rem quisque suam familiarem augeat; sed vt, quicquid aut loquitur, aut agit, in eo semper publicam spectet utilitatem.

e Aliud est precari, & aliud, intempestiue, & improuise aliquid efflagitare.

f Numerus, & tenera ætas in aliqua familia non sunt parua incitamenta misericordiæ.

g Is alicuius modestiam sua postulatione vrgere dicitur, qui nec loco, nec, quo debet, tempore, petit; aut certè ita petit, vt, non petere, sed impudenter efflagitare videatur.

h Illi verè possunt appellari perfractores ærarij publici, qui nullum ob meritum, sed sola audacia freti, & impudentia, ita a principibus pecunias petunt, eorumque modestiam adeò vrgent, vt, eadem quod impudenter petunt, violenter extorqueant.

i Plerumque accidit, vt, qui ambitiosè ærarium exhauserit, illud postea per scelera supplere cogatur. ita qui sua prodigerunt, aliena ereptum eunt.

k Ea demum verè liberalitas appellatur, quæ proficitur à non compellato.

l Multa principes vtro largiuntur, quæ compellati fortasse non largirentur.

m Qui semel vtro, ac sponte est liberalis, non obligauit se, eo facto, ad semper dandum.

n De mendico (vt est apud Plautum) malè meretur qui ei dat, quod edit, aut quod bibit. nam & illud, quod dat, perdit, & illi producit vitam ad miseriam, planissimè. nam si semper ei des, languescet induria, intendetur socordia; siquidem is nullum habet ex se metum, aut spem, & securus aliena sub sidia expectabit, sibi ignauus, ceteris grauis.